

Forum for
utvikling og miljø

ÅRSMELDING 2016

OM FORUM FOR UTVIKLING OG MILJØ

Forum for utvikling og miljø (ForUM) er et nettverk av rundt 50 norske organisasjoner og er religiøst og partipolitisk uavhengig. Til sammen representerer vi et stort og kunnskapsrikt mangfold innen miljø, utvikling, fred og menneskerettigheter, med en stor del av Norges befolkning som medlemmer.

Vi ønsker å stå sammen for å bruke tyngden, bredden og den samlede kunnskapen til å fremme en rettferdig, fredelig og bærekraftig utvikling i verden.

Vår visjon er en demokratisk og fredelig verden, basert på rettferdig fordeling, solidaritet, menneskerettigheter og økologisk bæreevne.

Bærekraftig utvikling innebærer å imøtekomme dagens behov uten å forringe mulighetene for kommende generasjoner til å få dekket sine.

Helt siden Brundtlandkommisjonen satte begrepet på dagsorden for 30 år siden har ForUM utviklet og fremmet tverrfaglige anbefalinger fra det norske sivilsamfunnet om bærekraftig utvikling. ForUM har jobbet tett med utvikling og implementering av FNs bærekraftsmål, klima og finansiering for utvikling, og viderefører dette tverrfaglige arbeidet framover.

Vårt formål:

ForUM-fellesskapet skal, i henhold til vedtektene § 2.2.:

- legge til rette for felles politikkutvikling i internasjonale miljø- og utviklingsspørsmål.
- drive politisk påvirkning på prioriterte områder.
- være et faglig kompetansemiljø på internasjonale miljø- og utviklingsspørsmål.
- være en sentral møteplass for freds-, miljø- og utviklingsorganisasjoner i Norge.

INNHold

4	Styreleder har ordet
6	Innledning
7	FNs Bærekraftsmål
9	Klima og miljø
11	Ansvarlig næringsliv
13	Våpenhandel og fred
15	Matsikkerhet
16	Internasjonalt samarbeid
17	Forum som endringsaktør og kompetansebygger
18	ForUMs arbeidsgrupper i 2016
19	Styrets beretning 2016
21	Regnskap
22	Forums medlemmer

FORSIDE

I 2016 satte Forum for utvikling og miljø gjennomføring av FNs bærekraftsmål på agendaen. Her fra en konferanse for 300 ledere fra næringsliv og sivilsamfunn som ForUM arrangerte sammen med NHO, Utenriksdepartementet og Yara.

Fra venstre: Dan Banik (SUM), Svein Oppegaard (NHO), Borghild Tønnessen-Krokan (ForUM), Cilia Holmes Indahl (Aker BioMarine), Svein Tore Holsether (Yara). Utenriksminister Børge Brende, Afrikabanken og FNs rådgiver for bærekraftsmålene David Nabarro var også blant innleiderne.

STYRELEDER HAR ORDET:

SAMMEN FOR BÆREKRAFTIG UTVIKLING

2016 ble et turbulent år globalt, med økt politisk polarisering og voksende utfordringer knyttet til klima, migrasjon og konflikter. Samtidig startet implementeringen av klimaavtalen fra Paris og FNs bærekraftsmål; verdens felles veikart for å håndtere vår tids største utfordringer, med ambisiøse målsettinger som skal oppnås innen 2030.

Jeg er stolt av at Forum for utvikling og miljø (ForUM) – som har fulgt dette FN-arbeidet fra starten – bidro tungt til oppfølgingen av disse forpliktelsene, og leverte flotte resultater i 2016.

Som et nettverk av 50 norske medlemsorganisasjoner er ForUM det medlemsorganisasjonene gjør den til. Det er gjennom vår felles innsats, gjennom medlemmene og arbeidsgruppene, at vår tverrfaglige kunnskap, legitimitet og slagkraft kommer. Sammen med kompetansen og koordineringen fra sekretariatet skaper vi gode løsningsforslag og resultater for en bærekraftig utvikling.

Samlet sett har ForUMs medlemsorganisasjoner høy kompetanse på alle 17 bærekraftsmålene. ForUM laget en enestående rapport som innspill til gjennomføring av alle 17 målene og mange av de 169 delmålene. Flere titalls organisasjoner bidro til dette arbeidet, som ble koordinert av ForUMs sekretariat. Innspillsrapporten ble godt mottatt både av politisk ledelse, opposisjon, næringsliv, FN, academia og sivilsamfunn nasjonalt og internasjonalt. Gjennom deltakelse i FN-gjennomgangen samt en rekke arrangementer der blant annet politisk ledelse og næringsliv deltok, samt gjennom å dele kunnskap og informasjon, bidro dessuten ForUM til at disse spørsmålene kom høyere på dagsorden, og til fruktbart samarbeid på tvers av fag og sektorer.

I mange år har ForUM koordinert det norske sivilsamfunnets arbeid for en mer ansvarlig forvaltning av Oljefondet. Dette bidro til et lenge etterspurt forventningsdokument om menneskerettigheter for Norges Banks Investment Management. Videre satte ForUM gjennom to rapporter, høringsinnspill til Stortinget og gjennom media søkelyset på to sentrale forbedringsområder for Oljefondet: For det første at 1/5 av Oljefondet investeres i skatteparadis, hvilket illustrerer behovet for et forventningsdokument om åpenhet omkring skatt. For det andre de enorme gevinstene ved å la Oljefondet få kjøpe infrastruktur rundt fornybar energi. Også på disse områdene var det bevegelse i 2016. ForUM-fellesskapets innsats ble trukket fram av både politikere, eksperter og i Norads resultatrapport.

Samtidig som Parisavtalen om klima endelig trådte i kraft truet USAs nye president med å trekke seg fra avtalen. Det viser at andre utslippslands innsats – og sivilsamfunnets påtrykk – er viktigere enn noensinne. ForUM fortsatte

I mange år har ForUM koordinert det norske sivilsamfunnets arbeid for en mer ansvarlig forvaltning av Oljefondet, noe vi endelig fikk se resultatene av i 2016.”

å koordinere kunnskapsbaserte og relevante innspill fra sivilsamfunnet til klimaforhandlingene. I et brev til ForUMs sekretariat understreket da også medlemsorganisasjonene i ForUMs klimagruppe merverdien: at ForUMs klimakoordinering var «svært nyttig, og sannsynligvis helt nødvendig».

Dette er bare noen av de positive effektene vi har sett av ForUM-samarbeidet i 2016, og som vi gleder oss til å videreføre og forsterke i 2017. De gode resultatene i 2016 kom på tross av en krevende arbeidssituasjon med press på sekretariatets ansatte som følge av kutt i bevilgningene fra Norad og utskiftning av ansatte. ForUM trappet opp innsatsen for å redusere kostnader, samt få nye inntektskilder. Arbeidet ga endelig resultater mot slutten av året, og vi håper å nyte fruktene av denne innsatsen i de kommende årene.

Jeg har lyst til å rette en spesiell takk til Andrew Preston, som etter fem år som daglig leder i ForUM valgte å søke nye muligheter utenfor ForUM. Andrew har i de fem årene løftet ForUM-samarbeidet, både som møteplass og som politisk aktør.

Vi er veldig glade for å ønske Borghild Tønnessen-Krokan velkommen som ny daglig leder i Forum for utvikling og miljø. Borghild har allerede vist at hun har evnene og kapasiteten som trengs gjennom sitt arbeid både som seniorrådgiver og deretter daglig leder ForUM. Hun kan vise til imponerende resultater oppnådd sammen med fellesskapet. Borghild er faglig dyktig, har bred erfaring med påvirkningsarbeid og internasjonal erfaring. Hun er handlekraftig og har ambisiøse mål for organisasjonen. Styret tror hun vil skape spennende muligheter for ForUM i fremtiden, blant annet gjennom økt synlighet og påvirkning. Vi gleder oss til å samarbeide med henne.

Styret i ForUM vil takke alle medlemsorganisasjonene og de ansatte for innsatsen og arbeidet som førte til mange gode resultater i 2016!

Rune Arctander

Styreleder
Forum for utvikling og miljø (ForUM)

Assisterende generalsekretær,
FN-sambandet

INNLEDNING

Vår generasjon er den første som kan utrydde ekstrem fattigdom og den siste som kan stanse farlige klimaendringer før det er for sent. Det gir oss et stort ansvar, og enorme muligheter.

I 2015 ble tre FN-avtaler av stor betydning for jordas framtid vedtatt: FNs klimaavtale i Paris, FNs bærekraftsmål og Addis-agendaen om finansiering. I 2016 startet arbeidet med å omsette ord til handling. ForUM har koordinert dette tverrfaglige arbeidet i det norske sivilsamfunnet.

2016 var ikke et godt år for globalt samarbeid: Polarisering, høyrepopulisme, mistro, terror og flyktningkrise preget verden. Holder USAs nye president løftene sine blir det vanskelig å begrense global oppvarming.

I dette landskapet er sivilsamfunnet nødvendig som partner, pådriver og vaktbikkje for en bedre verden, med kunnskapsbaserte løsningsforslag. Sivilsamfunnet er ofte nærmere de sårbare.

Forum for utvikling og miljø fortsatte å befestе sin rolle som en sentral aktør i det norske sivilsamfunnet, både som møteplass og tilrettelegger for felles fremstøt på viktige arenaer innen utviklingspolitikk og kompetansen etterspørres. Antall medlemsorganisasjoner som er aktive i ForUMs grupper holdt seg på et høyt nivå, og også aktiviteten i gruppene har vært god i 2016.

Forum for utvikling og miljø (ForUM) leverte gode resultater i 2016, på tross av kutt og endringer i bemanning og ledelse. Andrew Preston ble takket av som daglig leder i oktober etter at hans femårige åremål gikk ut. Borghild Tønnessen-Krokan overtok stafettpinnen som leder etter å ha arbeidet både som fungerende leder og seniorrådgiver i organisasjonen. Hun har bakgrunn fra både organisasjoner, akademia og journalistikk, og har jobbet tverrfaglig både med menneskerettigheter, klima, utvikling og våpenkontroll hjemme og ute.

VIL GJØRE BÆREKRAFTSMÅLENE KJENT: ForUM jobbet aktivt i 2016 for at bærekraftsmålene skulle nås, og gjøre målene bedre kjent. Her intervjues ForUMs nye leder Borghild Tønnessen-Krokan av NRK

FNS BÆREKRAFTSMÅL: AGENDA 2030

Norge begynte i 2016 å implementere FNs bærekraftsmål, som skal nås innen 2030. Myndigheter, sivilsamfunn, næringsliv og andre «stakeholders» skal bidra. I dette arbeidet har ForUM i 2016 vært et nav i sivilsamfunnet, og har en helhetlig bærekraftstilnærming i tråd med målenes intensjon.

Som et av verdens første land rapporterte Norge i 2016 frivillig til FN på hvordan Bærekraftsmålene skulle implementeres og hvilke planer Norge hadde for nasjonal rapportering og oppfølging. ForUM oppfordret også regjeringen til å rapportere årlig. I forkant av denne rapportering til FNs High Level Political Forum (HLPF) lagde ForUM omfattende anbefalinger til hva myndighetene burde prioritere på alle 17 bærekraftsmålene. Innspillet ble også gitt ut som en rapport, på både norsk og engelsk, som vi kalte «17 mål, en framtid». Rapporten har blitt brukt av myndigheter, byråkrati, politisk ledelse, organisasjoner og andre interesserte både nasjonalt og internasjonalt.

Under den norske rapporteringen til HLPF hadde ForUM en plass i den norske delegasjonen på vegne av sivilsamfunnet. Delegasjonen ble ledet av statsminister Erna Solberg og hadde også en ungdomsrepresentant fra Landsrådet for norske barne- og ungdomsorganisasjoner (LNU) samt flere representanter fra næringslivet. ForUM og LNU fikk bruke fem minutter av Solbergs tilmålte 15 minutter under fremleggningen av Norges rapport for å presentere sivilsamfunnets tanker om hva Norge og det internasjonale samfunn må prioritere de neste årene. Vårt fokus var på nødvendigheten av bredt samarbeid og mindre sektortenkning, samt varsko om sivilsamfunnets minkende «rom» og den tilspissede og stadig farligere situasjonen for mange menneskerettighetsforkjempere, journalister og andre vaktbikkjer.

Tilsvarende holdt ForUM også to seminarer i Oslo med den globale sivilsamfunnskoalisjonen CIVICUS om sivilsamfunnet under press.

Under HLPF arrangerte ForUM en side-event sammen med det globale sivilsamfunnsnettverket «Together 2030» og andre internasjonale partnere, også fra land i sør. Side-eventet het «Are we already left behind?». Mange er bekymret for at den unikt inkluderende prosessen med å lage FNs bærekraftsmål skal forsvinne i implementeringen. Prosessen var en ny måte å tenke inkludering på i FN-systemet, basert på samarbeid og åpenhet mot FNs store «stakeholders» det vil si urfolk, representanter for kvinner, funksjonshemmede, barn, unge og sivilsamfunn, næringsliv og alle andre som har en aksje i verdens framtid. Inkluderende prosesser har vært en av fanesakene til ForUM og globale partnere. ForUM sendte også innspill sammen med internasjonale partnere til ECOSOCs president med forslag til forbedring av HLPF som vil sikre mer inkludering.

FARLIG Å JOBBE FOR EN BEDRE VERDEN: For å nå bærekraftsmålene må man samarbeide bredt og forsvare kritiske, uavhengige røster som kan bidra til bærekraftsmålene. Sivilsamfunnets rom krymper, sa Martin Ulvestad Østerdal fra LNU på vegne av ForUM og det norske sivilsamfunnet fra talerstolen i FN.

NORGES HLPF-DELEGASJON: Norge var et av de første 20 landene som rapporterte til FNs HLPF på implementering av Bærekraftsmålene. Delegasjonen (fra venstre) Inge Rydland (UD), Emine Isciel (KLD), Paul Gulleik Larsen (UD), Ingvild Øgstad (ForUM), Erna Solberg (statsminister), Martin Østerdal (LNU), Robert René Hansen (LO), Helge Espe (Fredskorpset).

Norge begynte å rapportere om målene over nasjonalbudsjettet og ansvarliggjøre departementer. Det er positivt, men ForUM mener rapporteringen var for selektiv. Det mangler en overordnet plan og baseline å rapportere opp mot. Rapporteringen blir lett en liste over gode tiltak og aktiviteter uten overordnet planmessighet.

ForUM mener det er god bevegelse i retning av våre anbefalinger, men gjennom en rekke innspill til og møter med Stortinget og regjeringen oppfordret ForUM til at disse laget en trinnvis plan og strategi for hvordan målene skal nås i og gjennom Norge innen 2030, samt rapportere årlig. Vi anbefalte myndighetene å lage en Stortingsmelding som også gjelder gjennomføring nasjonalt og internasjonalt. Det var derfor gledelig at regjeringen i 2016 startet arbeidet med å lage en Stortingsmelding om bærekraftsmålene i utviklingspolitikken. ForUM ga innspill til meldingen, som er varslet våren 2017.

ForUM mener det er avgjørende at alle drar i samme retning om vi skal lykkes med å nå målene innen 2030. Derfor styrker vi også selv det brede samarbeidet vi har hatt på bærekraftsmålene, både med våre egne medlemmer, internasjonale og nordiske nettverk, FN-organisasjoner og academia. ForUM opprettet derfor, sammen med de anerkjente forskningsinstitusjonene CICERO og Fafo, "Bærekraftforum" – som har til formål å nå ut bredere, samarbeide på tvers og styrke faktagrunnlaget hos sivilsamfunn, politikere og andre aktører. Sammen holdt vi to seminarer om bærekraftsmålene.

TRENGER EN PLAN, HAR INGEN PLANET B: -Norge bidrar til at bærekraftsmålene nås ute, og det er bra at statsministeren leder FNs pådrivergruppe. Men vi trenger i tillegg en plan for hvordan målene skal nås hjemme: De norske klimautslippene øker, og det økologiske fotavtrykket er stort. Dersom alle skulle hatt samme forbruk som en gjennomsnittsnordmann hadde vi trengt mer enn to planeter. Vi har ingen planet B, sa ForUMs Borghild Tønnessen-Krokan som innledet da statsministeren, utenriksministeren og klima- og miljøministeren presenterte Norges rapport til FNs HLPF om gjennomføring av målene.

Å TELLE DET SOM TELLER: Fafos Svein Erik Stave, ForUMs Borghild Tønnessen-Krokan, DNV-GLs Sverre Alvik og Norads Paul Fife om hvordan bærekraftsmålene kan nås og måles: Millioner av barn er ikke engang registrert ved fødselen. Arrangør for seminaret på Kulturhuset i mai var CICERO, Fafo og ForUM som sammen opprettet et Bærekraftsforum for å styrke kunnskap og debatt om målene.

BÆREKRAFTSFORUM: Under Arendalsuka i august arrangerte Fafo, CICERO Senter for klimaforskning og Forum for utvikling og miljø (ForUM) seminar om gjennomføring av bærekraftsmålene, der også NHO, LO og WWF innledet.

BIOMANGFOLD: Ungdomsorganisasjonen Spires leder Anna Karlsson (øverst til høyre) representerte Forum for utvikling og miljø under ungdomskonferansen før COP13 om biologisk mangfold i Mexico.

KLIMA og MILJØ

Klimagruppa har blitt tatt over av rådgiver Kristina Frøberg som leder arbeidet mens Arvid Solheim er i permisjon (til august 2018). Gruppen har hatt et aktivt og konstruktivt år, har gitt mange innspill, og sittet i flere offisielle delegasjoner, blant annet til COP22 i Marrakech.

ForUM startet i 2016 en **havgruppe** som ga innspill til regjeringens havmelding koblet til SDG 14, og en biomangfoldsguppe som jobbet med toppmøtet til biomangfoldskonvensjonen (CBD COP13) som ble holdt i Mexico i desember. **Biomangfoldsgruppa** jobbet også opp mot UN Environmental Assembly (UNEA-2) i Kenya. Representanter for Forum for utvikling og miljø satt i de norske delegasjonene under begge disse viktige konferansene.

Klimaavtalen fra Paris 2015 trådte i kraft i 2016, lenge før selv de mest optimistiske hadde turt å håpe på. Samtidig skapte valgviner Donald Trump i USA usikkerhet omkring det videre arbeidet med Parisavtalen og SDG 13. Trump ble valgt under klimatoppmøtet i Marrakech i november 2016 noe som skapte stor uro på konferansen. ForUM deltok sammen med mange av medlemmene, koordinerte innspill og informasjonsflyt og har en fast representant i den norske delegasjonen til UNFCCC.

Selv om det ikke var knyttet veldig store forhåpninger til fremdriften under COP 22 hadde ForUM likevel et håp om at partene skulle komme noe lenger i forhandlingene enn de gjorde. Det gjenstår å bli enige om mesteparten av lovverket for implementeringen av avtalen, og de nasjonale målsetningene som land meldt inn så langt leder oss til 3,4 grader oppvarming istedenfor de 1,5 - 2 grader som Parisavtalen satt som globalt mål.

De nasjonale klimamålene som Norge meldte inn til UNFCCC er ikke nok til å klare Parisavtalens 1,5 - 2 °C. Dessuten mangler en nasjonal handlingsplan eller karbonbudsjett for forpliktelsene vi allerede har. Mellom 2014-2015 økte norske utslipp, og CICERO beregnet at statsbudsjettet for 2017 innebærer kutt på 200 000 ton CO2 per år, mens det trengs en reduksjon på minst 800 000 ton for å nå våre nåværende forpliktelser.

Til tross for dette har ForUMs klimagruppe hatt gjennomslag på flere viktige områder 2016. Norge vil bli inkludert i EUs kvotefordelingsmekanisme, og få det maksimale pålegget for nasjonale utslippsreduksjoner. Stortinget fikk gjennom et vedtak om å behandle om Oljefondet (SPU) skal få mandat til å investere i fornybar energi i utviklingsland 2017, noe som kan innebære kutt tilsvarende 35 ganger Norges utslipp om fondet investerer så lite som 5 %.

Norge har snudd sin tidligere posisjon mot et eget kapittel i Parisavtalen om Tap og Skade i utviklingsland, og bidrar nå konstruktivt til å bygge WIM-komiteens arbeid på området, og tilpasning fikk større prioritet i statsbudsjettet for 2017.

Tilbakemeldingen fra klimagruppa i strategiprosessen understreket merverdien Forum for utvikling og miljø har for medlemmene. Gruppen mente at ForUMs koordinering av sivilsamfunns innsats på klima og miljø var «helt nødvendig» for å oppnå gjennomslag.

KLIMA: ForUM samarbeider med globale sivilsamfunnsnettverk, bl.a. Climate Action Network under COP22. Her fra en aksjon arrangert av interreligiøst nettverk, biskop Ingeborg Midttømme til venstre.

KLIMAKOORDINERING: Klima- og miljøminister Vidar Helgesen på møte med sivilsamfunnet og den norske delegasjonen under klimatoppmøtet COP22 i Marrakesh. ForUM koordinerte som vanlig sivilsamfunnsarbeidet under FN-toppmøtet og innspill til regjeringen før møtet.

FORSØPLING PÅ UNEA: - Norge hadde størst fokus på marin forsøpling, men også forhandlingene rundt UNEAs rolle på bærekraftsmålene, korallrev, miljøkriminalitet og havet var fruktbare, sa ForUMs delegat på FNs miljømøte (bildet), Eirik Lindebjerg fra WWF.

ANSVARLIG NÆRINGS LIV

Norge kan bidra vesentlig til bærekraftig utvikling, også gjennom næringsvirksomhet. ForUM var involvert i både nasjonale og internasjonale prosesser i 2016 for å bidra til et mer ansvarlig næringsliv.

1) Ansvarlig forvaltning av Oljefondet

Oljefondet er verdens største statlige investeringsfond. Et resultat av flere års arbeid fra ForUM og sivilsamfunnet var at Norges Bank investment management (NBIM) i februar 2016 vedtok et forventningsdokument om menneskerettigheter som et nytt verktøy for risikostyring. Arbeidet ble fulgt opp i prosessen rundt den årlige Stortingsmeldingen om Statens Pensjonsfond utland (SPU, Oljefondet) 2015, hvor ForUM krevde åpenhet rundt bruken av forventningsdokumentene. Innsatsen ble også trukket fram i Norads resultatrapport for 2016.

Videre fokuserte ForUM på tre andre saker rundt Oljefondet: 1) åpning for investeringer i unotert infrastruktur, 2) retningslinjer for statsobligasjoner og 3) åpenhet om skatt i selskaper fondet investerer i, inkludert etiske retningslinjer for bruk av skatteparadis og forventningsdokument om åpenhet om skatt. ForUM fikk utarbeidet to rapporter som ble benyttet som bakgrunnsdokumenter for påvirkningsarbeidet med hhv infrastruktur og skatt, og fikk gjennomslag hos Finanskomiteen for flere av innspillene. Blant annet åpnet komiteen endelig for retningslinjer for statsobligasjoner, og ba NBIM utrede behovet for et forventningsdokument om åpenhet i forhold til skatt. Vi hadde også en kronikk i Aftenposten om Oljefondets investeringer i skatteparadis.

2) Finansiering for utvikling: Skatt- og kapitalflukt

For å nå bærekraftsmålene er finansiering nødvendig, slik det framgår bl.a. av SDG 17, 8 og 9. ForUM har videreført arbeidet med finansiering for utvikling, som blant annet omfatter bistand, gjeldsrevisjon og ansvarlig næringsliv. I 2016 fikk sivilsamfunnet gledelig drahjelp og oppmerksomhet fra Panama-avsløringene i kampen mot skatt- og kapitalflukt og for større finansiell åpenhet. Å styrke det globale skattesamarbeidet ved å opprette et mellomstatlig skatteorgan var en våre hovedanbefalinger under toppmøtet i Addis Abeba i 2015 om Finansiering for utvikling, og oppfølgingen av dette møtet i ECOSOC i april 2016 som ForUM ga innspill til. Vi tok til orde for dette samt bedre land-for-land-rapportering og offentlig eierskapsregister i møter med og innspill til både Utenriksdepartementet, Finansdepartementet, opposisjonen og næringsliv.

3) Implementering av nasjonal handlingsplan for næringsliv og menneskerettigheter

Nasjonal handlingsplan for næringsliv og menneskerettigheter ble lansert i oktober 2015. Selv om planen er svak og med få konkrete handlingspunkter, jobbet ForUM i 2016 for å følge opp regjeringens implementering av denne. Det tok lang tid og mange henvendelser, møter og uttalelser fra ForUM før vi fikk innsyn i regjeringens arbeid, og etter ett år uten handling, satt UD endelig ned den tverrdepartementale arbeidsgruppen ansvarlig for implementering.

EN FEMTEDEL AV OLJEFONDET ER I SKATTEPARADISER, skrev ForUM i en kronikk i Aftenposten, Stortingets finanskomite ba NBIM utrede behovet for et forventningsdokument om åpenhet i forhold til skatt. - En viktig delseier, sier ForUM, som samme år også fikk gjennomslag for et forventningsdokument om menneskerettigheter.

VÅPENHANDEL OG FRED

I 2016 fortsatte ForUM-fellesskapet arbeidet for bedre kontroll med våpenhandel nasjonalt og internasjonalt. Dette er relevant for bærekraftsmål 16 (fredelige, rettferdige og inkluderende samfunn, redusere ulovlig våpenflyt) og for arbeidet for samstemt politikk og ansvarlig næringsliv.

I 2016 har ForUM jobbet for at Norge tar en aktiv rolle i arbeidet med å ratifisere og implementere (ATT) internasjonalt, setter høyest mulig standarder for implementering av avtalen og krever sluttbrukererklæring for alt norskeksportert militært materiell uansett mottaker.

For å bidra til styrket implementering av ATT lagde ForUM innspill til St.meld. om norsk eksport av forsvarsmateriell. ForUM anbefalte å stanse norsk eksport av militærmateriell til undertrykkende regimer og til land som kriger i Jemen; inkludere ATTs forbudsbestemmelser (artikkel 6 og 7) i norsk lov; og sluttbruker-erklæring ved eksport av norsk militærmateriell til alle land, også NATO-allierte.

ForUM søkte også UD om innsyn i denne våpeneksporten. Innsyns-begjæringen ble avslått, og slått opp i Dagbladet. ForUM mobiliserte medlemmer, deltok på høring, møtte regjeringen, innledet på seminarer inkludert på Stortinget, og fikk god mediedekning sammen med medlemmer. Tidlig i 2016 stanset Norge eksporten av ammunisjon til Emiratene som kriger i Jemen. Norge fortsatte imidlertid den øvrige eksporten til land som kriger i Jemen og til undertrykkende regimer.

Utfallet av Stortingets behandling av St.meld. i november 2016 ble at komiteens flertall, unntatt Høyre og FrP, mener "det er knyttet utfordringer til at norsk forsvarsmateriell ender opp hos autoritære regimer". Imidlertid ønsker kun to partier tiltak som sikrer at norsk militært materiell ikke bidrar til grove menneskerettsbrudd.

En seier i 2016 var økt oppslutning blant norske partier for å inkludere ATTs forbudsbestemmelser i norsk lov: Et Stortingsflertall ønsker å "utrede hvorvidt innholdet i ATT-avtalens artikler 6 og 7 kan innpasses i norsk lov eller forskrift, slik at det får en sterkere juridisk forankring og ikke bare gjenspeiles i departementets egne retningslinjer". Dette har ForUM arbeidet for siden 2015.

UTRUSTER UNDERTRYKKERE: I flere medier samt innspill til Storting og regjering ba ForUM regjeringen stanse eksport av norsk militærmateriell til undertrykkende regimer som Saudi-Arabia, som også kriger i Jemen. Her legger ForUM ned en rose på en kiste utenfor Stortinget under en markering som 20 organisasjoner og alle ungdomspartiene sluttet seg til. T.h: Kirkelig fredsplattform (arr.).

En ny lov om offentlige anskaffelser ble vedtatt i juni 2016, hvor en ny paragraf om miljø og menneskerettigheter er banebrytende. § 5 sier: «offentlige organer skal innrette sin anskaffelses-praksis slik at den bidrar til å redusere skadelig miljøpåvirkning, og fremme klimavennlige løsninger der dette er relevant. Disse oppdragsgiverne skal også ha egnede rutiner for å fremme respekt for grunnleggende menneskerettigheter ved offentlige anskaffelser der det er en risiko for brudd på slike rettigheter. Departementet kan gi forskrift om det nærmere innholdet av bestemmelsene».

SAKKER AKTERUT I NORDEN: Norfund kommer dårlig ut på både menneskerettigheter, utviklingseffekt og skatt sammenlignet med de andre nordiske utviklingsfinansinstitusjonenes innsats for å nå FNs bærekraftsmål, viser en rapport som her lanseres på Litteraturhuset av FIVAS, Redd Barna og ForUM.

4) Norsk deltagelse i FN- diskusjon om menneskerettighetstraktat for multinasjonale selskaper

ForUMs arbeidsgruppe «Norge som investor» jobbet for at Norge skulle ta en ledende rolle internasjonalt i arbeidet for å få på plass et forpliktende rammeverk for flernasjonale selskaper og finansielle institusjoner, for å ivareta miljø og menneskerettigheter når disse trues av sterke interesser.

ForUM jobbet i 2016 for at Norge skulle delta under diskusjoner i Genève der en mellomstatlig arbeidsgruppe utarbeider en menneskerettighetstraktat for multinasjonale selskaper. Siden oppstarten av prosessen i 2014 har Norge gitt klart uttrykk for at man ikke tror på en traktat som virkemiddel. Sammen med de fleste av EUs medlemsland har Norge holdt seg unna prosessen i to år. ForUM sendte flere henvendelser til Utenriksdepartementet og Tone Skogen om norsk tilstedeværelse under diskusjonene, og hadde presseoppslag på dette i Vårt Land i forkant av diskusjonene i oktober 2016. Norge valgte til slutt å være tilstede under diskusjonene i FN, og uttrykte senere at de stiller seg mer åpne til prosessen. Dette var et viktig skritt i riktig retning.

FORPLIKTENDE SAMFUNNSANSVAR: En menneskerettighetstraktat for ansvarliggjøring av selskaper er under utforming i FN. ForUM oppfordret Norge til å delta. Det gjorde Norge endelig mot slutten av året.

At ATT implementeres i norsk lov vil styrke vårt eget regelverk, og enda viktigere vil det sende et viktig signal til andre land med dårligere regelverk for våpeneksport.

For å bidra til bedre kontroll og mer åpenhet rundt internasjonal våpenhandel jobbet ForUM også sammen med det Nobelprisnominerte sivilsamfunnsnettverket Control Arms, der ForUM er styremedlem, og deltok under det tredje statspartsmøtet til FNs våpenhandelsavtale Arms Trade Treaty som trådte i kraft i desember 2014. I tillegg til å gi innspill til norske myndigheter jobbet ForUM opp mot andre lands delegasjoner, og tok til orde blant annet for økt offentlig rapportering samt stans av eksporten til undertrykkende land som Saudi-Arabia, som anklages for krigsforbrytelser etter å ha bombet sykehus og skoler i Jemen.

ForUM bidro også til at perspektiver fra rammede samfunn i land i sør høres. ForUM støttet blant annet et prosjekt med afrikanske kolleger om våpenhandel i Afrika, for å styrke implementeringen av FN-avtalen.

UD, som er desidert største giver til Control Arms-sekretariatet, kuttet imidlertid uten forvarsel hele den økonomiske støtten i 2016. Dette rammet den internasjonale sivilsamfunnskoordineringen av pådriver- og partnerarbeidet for ATT.

MØRKLagt VÅPENHANDEL: En seier i november 2016 var økt oppslutning blant norske partier for å inkludere Arms Trade Treaty (ATTs) forbudsbestemmelser i norsk lov. Det kan styrke norske regler og sende viktig signal internasjonalt. Her aksjonerer ForUM sammen med det internasjonale koalisjonen Control Arms – der ForUM er styremedlem – under ATTs statspartsmøte i Geneve for å få større åpenhet om våpenhandelen for å redusere korrupsjon og lidelser forbundet med uansvarlig handel.

MATSIKKERHET

ForUMs matsikkerhetsgruppe arbeider med politiske prosesser nasjonalt og internasjonalt for å sikre at alle mennesker får oppleve reell matsikkerhet, og får realisert sin rett til tilstrekkelig og fullgod mat. Gruppen forankrer sitt arbeid i bærekraftsmål 2: Utrydde sult, oppnå matsikkerhet og bedre ernæring, og fremme bærekraftig landbruk.

Gruppen har i 2016 jobbet for å øke støtten til matsikkerhet og ernæring med begrunnelse i at matsikkerhet og ernæring mangler en tydelig retning i norsk utviklingspolitikk. Støtten til matsikkerhet ble i det reviderte forslaget til statsbudsjett for 2017 økt med 250 millioner kroner. I tillegg er KrF sin utviklingsmelding tydelig på at matsikkerhet må prioriteres for å oppnå fattigdomsbekjempelse. Gruppen leverte et innspill til høringen i utenrikskomiteen om statsbudsjettet med dette budskapet. Flere av gruppas medlemmer har jobbet aktivt for å påvirke disse prosessene.

Fire ForUM-representanter fra Caritas Norge, Spire og Utviklingsfondet deltok på den årlige konferansen for verdens matsikkerhet (CFS) i oktober. I forkant av dette sendte gruppa et omfattende innspill til den norske delegasjonen som ble svært godt tatt imot.

ForUM har også bidratt til synlighet på matsikkerhet i 2016 gjennom organisering av møter og seminarer. Gruppen hadde også kronikk på trykk i Nationen i anledning verdens matvaredag i oktober. Gruppen hadde flere møter med både Utenriksdepartementet og Norad.

Matsikkerhet vil bli en økende utfordring i årene som kommer på grunn av klimaendringer og økt press på matjord, noe ForUMs matgruppe understreket i innspill og møter i 2016. I løpet av 2016 ble det meldt om akutt fare for hungersnød i Sør-Sudan, Jemen, Somalia og Nigeria. Foto: FN.

HVORDAN FÅ MED ALLE? Verdens ledere forpliktet seg til å ta bedre vare på mennesker og miljø innen 2030, med FNs bærekraftsmål. Alle skal med. Men hvordan? Dette var temaet for en side-event i FN arrangert av Together 2030 med støtte fra ForUM. Foto: FN/Mark Garten, Zaatar flyktningleir, Jordan.

INTERNASJONALT SAMARBEID

ForUM deltar aktivt i internasjonale sivilsamfunnsnettverk med sikte på informasjonsutveksling, samarbeid om utvikling av felles politikk og koordinert påvirkningsarbeid. De viktigste har i 2016 vært: Together 2030, Climate Action Network International (CAN), OECD Watch, European Coalition for Corporate Justice (ECCJ), Treaty Alliance og Control Arms Coalition.

ForUM gir også finansiell støtte, vanligvis gjennom de samme nettverkene, til aktiviteter som tilrettelegger for og styrker sør-representanters deltagelse i internasjonalt påvirkningsarbeid.

ForUM forlenget sin tidligere avtale med Climate Action Network (CAN) i to nye år for å styrke arbeidet til to av CANs regionale noder i Sør-Afrika (SACAN) og den arabiske verden (CANAW), det sistnevnte basert i Marokko. Samarbeidet gikk på å støtte opp under politikkutforming og påvirkningsarbeid på lokalt og regionalt nivå slik at lokale aktører fikk bidra med policyanbefalinger overfor myndigheter.

ForUM inngikk en ny to-årlig avtale med Control Arms Coalition med støtte til #ArmsFreeAfrica-kampanjen i 2016. Kampanjen kommer i kjølvannet av den nye internasjonale våpenhandelsavtalen (ATT) som trådte i kraft i desember

2014 og har som mål å få minst 30 afrikanske land å ratifisere avtalen innen slutten av 2016. Blant aktivitetene i 2016 var en "side-event" arrangert i tett samarbeid med nettverkets afrikanske medlemmer på FNs generalforsamlings 1. komité.

ForUM bidro til at representanter fra tre sør-organisasjoner fikk delta på OECDs Global Forum on Responsible Business Conduct i Paris i juni (gjennom OECD Watch-nettverket). Disse fikk være med å påvirke policydiskusjonene som foregikk bak lukkede dører. To representanter for sør-organisasjoner deltok på FNs High-Level Political Forum i New York i juli, bl.a. på en "side event" i regi av Together2030. ForUM støttet også fem ungdomsaktivister fra Zimbabwe som deltok på den andre African Youth Conference on Climate Change (AfriYOCC) som ble avholdt i Nairobi i oktober (som forberedelse til klimatoppmøtet COP22).

FORUM SOM ENDRINGSAKTØR OG KOMPETANSEBYGGER

Forum for utvikling og miljø deltar aktivt i den offentlige debatten. Sammen med medlemmer lager vi innspill til bærekraftig utviklingspolitikk nasjonalt og internasjonalt, og deltar i høringer på Stortinget.

Delegasjonsdeltakelse

ForUM deltar i internasjonale prosesser, både i og utenfor de offisielle delegasjonene. I 2016 var ForUM en del av den offisielle norske delegasjonen på følgende prosesser:

- FNs 13th Conference of the Parties to Convention on Biodiversity
- UN Environmental Assembly (UNEA) 2
- FNs High Level Political Forum (HLPF)
- UNFCCC-prosessen (inkludert COP22)
- OECD HLM Global Partnership, Nairobi

Medieoppslag

I 2016 fikk ForUM 20 medieoppslag der vi ble nevnt direkte eller ble intervjuet. ForUM hadde hyppig kontakt med media og hadde over 60 innsalg / kontakt med journalister. Det var særlig løpende kontakt med norske journalister under klima-COP22 samt ForUMs våpenhandelsarbeid som bidro til at dette tallet ble forholdsvis høyt. Mediedekningen inkluderte bl.a. NRK urix, Aftenposten, NTB, Dagbladet og Bistandsaktuelt.

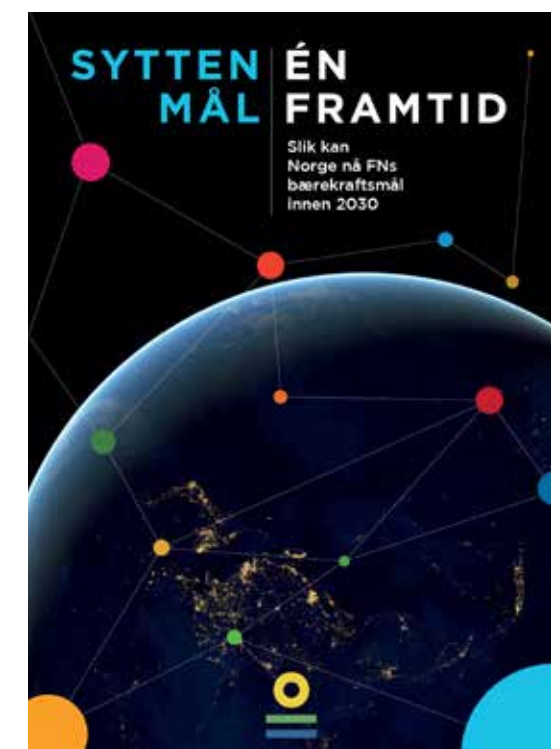
Antall personer nådd

ForUM har nådd rundt 13 500 mennesker gjennom sine informasjonsaktiviteter om bærekraftsmålene i 2016 gjennom våre nettsider og nyhetsbrev, følgere i sosiale medier og gjennom deltagelse på våre arrangementer. Besøktallene på nettsiden fortsetter en jevn økning og antall artikler publisert ble nesten doblet fra baseline, særlig på grunn av nye temsider om Bærekraftsmålene med fokus på ForUMs anbefalinger til myndighetene på alle mål.

Rapporter publisert 2016:

Forum for utvikling og miljø utga fem rapporter i 2016:

- «17 mål, en framtid. Slik kan Norge nå FNs bærekraftsmål innen 2030» (engelsk og norsk)
- «Investments to Support Sustainable Development» sammen med FIVAS og Redd Barna
- «The Statens Pensjonsfond Utland and Tax Havens» av Sony Kapoor (Re-Define)
- «Infrastructure Investments and Development: Two sides of a coin?» av Linda Zeilina (Re-Define)
- «ForUM's International Engagement 2011-2015 and the Way Forward» av Gry Ina Tinde

SYTTEN MÅL, ÉN FRAMTID: ForUM har fulgt FN-arbeidet om bærekraftsmålene fra starten. Sammen med medlemmene ga ForUM ut en omfattende, tverrfaglig innspillsrapport på norsk og engelsk med anbefalinger til myndighetene på tiltak på alle 17 bærekraftsmål sivilsamfunn mener trengs for å komme i mål før 2030.

FORUMS ARBEIDSGRUPPER I 2016

Over halvparten av ForUMs rundt 50 medlemsorganisasjoner har deltatt aktivt i gruppearbeidet i 2016 - et tegn på at ForUMs merverdi og engasjementet for felles innsats er stort.

Agenda 2030: Amnesty, Caritas, Changemaker, Digni, FIVAS, FN-sambandet, FOKUS, Forut, Framtiden i våre hender, Greenpeace, IKFF, LNU, Naturvernforbundet, Norsk Folkehjelp, PWYP, Redd Barna, Regnskogfondet, SAIH, Sex & Politikk, SOS-Barnebyer, SLUG, Spire, Utviklingsfondet, WWF-Norge.

Norge som investor / Finansiering for utvikling: Amnesty Norge, ATTAC Norge, Caritas Norge, Changemaker, Den norske Burmakomiteen, Fairtrade Norge, Fellesrådet for Afrika, FIAN- Norge, FIVAS, FOR-UT, Framtiden i våre hender, Greenpeace Norge, Himalpartner, Initiativ for Etisk Handel, KFUK-KFUM, Kirkens Nødhjelp, Latin-Amerikagruppene i Norge, Norsk Folkehjelp, Plan International Norge, Redd Barna, Regnskogfondet, SLUG, Tax Justice Network, PWYP, WWF Norge.

Klima: Besteforeldreaksjonen, Caritas, Changemaker, Flyktningshjelpen, FN-sambandet, Internasjonal Kvinneliga for Fred og Frihet, Kirkens Nødhjelp, LNU, Naturvernforbundet, Mellomkirkelig råd for Den norske kirke, Redd Barna, Regnskogfondet, Spire, Utviklingsfondet og WWF-Norge.

Biomangfold: Greenpeace, Naturvernforbundet, Regnskogfondet, SABIMA, Spire, Utviklingsfondet, WWF.

Hav: Caritas, Greenpeace, Naturvernforbundet, Spire, og WWF-Norge.

Matsikkerhet: Adra, Caritas, CARE, FIAN, FIVAS, Norges vel, Redd Barna, Spire, Utviklingsfondet.

Våpenhandel og fred: Changemaker, Kirkelig fredsplattform, Norges Fredslag, ForUMs sekretariat, Amnesty, IKFF, Norges Røde Kors, PRIO, Redd Barna. Internasjonalt: Control Arms.

«Norwegian civil society is known as vibrant and has a strong voice. The ForUM for Development and Environment co-ordinated the inputs of many Norwegian civil society organizations in the lead-up to the 2030 Agenda, and now actively advocates for SDG implementation» sa Helen Clark, UNDPs direktør. Oslo, 8. mars 2016.

STYRETS BERETNING 2016

Styret hadde i 2016 seks styremøter og behandlet 61 saker. Det foreligger styreprotokoll fra møtene.

Styrets viktigste enkeltsak i 2016 var ansettelse av Borghild Tønnessen-Krokan som daglig leder etter ekstern utlysning som resulterte i enstemmig innstilling fra ansettelsesutvalget og ForUMs styre, etter at Andrew Preston sluttet ved fullført åremålsperiode på fem år.

Av viktige saker i styret nevnes omstilling i sekretariatet som følge av reduserte inntekter, og arbeidet med ny strategi for ForUM for perioden 2017 – 2020. Arbeid med nye inntektskilder for ForUM har også stått sentralt i perioden.

Styrets arbeidsutvalg har i perioden bestått av Rune Arctander, Aina Østreng og Jonas Holmqvist.

Økonomi

2016 var andre år i ForUMs treårige rammeavtale med Norad for det tematiske arbeidet, med en videre nedtrapping av støtten fra seks millioner i 2015 til 5,5 millioner i 2016. I tillegg falt informasjonsstøtten som i 2015 var på kr 800.000,- bort i 2016. For 2017 faller støtten fra Norad med ytterligere 0,5 millioner til 5 millioner. I 2016 jobbet ForUM iherdig med å skaffe flere mulige bidragsytere, og fikk mot slutten av året meget gode signaler for ikke-statlig støtte i 2017.

Klima- og Miljødepartementet har også i 2016 bidratt med kr 450.000, mens momskompensasjonen var på kr 386.344,- en nedgang på ca kr 61.000,- i forhold til 2015. Kontingentinntektene holdt seg stabilt på kr 290.000,- etter at kontingenten ble økt i 2015.

Regnskapet for 2016 viser et overskudd på kr 80.887,- som foreslått avsatt på disposisjonsfond. Dette gir en fri egenkapital ved utgangen av 2016 på kr 2.276.904,-.

ForUMs nåværende støtteavtale med Norad kommer fra GLO-ordningen, som går til sivilsamfunnets bistandsarbeid i Sør. På oppfordring fra Norad har ForUM søkt om midler fra Norads informasjonsordning. I 2017 er det søkt om kr 2.665.000,-, og for 2018 og 2019 søker ForUM om støtte fra Norad kun fra informasjonsordningen, både til politisk påvirkningsarbeid og støttende kommunikasjonsarbeid (treårig søknad sendt november 2016). Styret mener det foreligger grunnlag for videre drift.

ForUM sendte også søknad om støtte til private aktører.

Regnskapet føres av TS Økonomi ved aut. regnskapsfører Tore Skarvang, og revideres av Skagerak Revisjon ved statsautorisert revisor Einar Johansen. Det vises forøvrig til revidert regnskap som ligger som vedlegg til årsmeldingen. Fylligere informasjon fås i ForUMs resultatrapporter til Norad.

Sekretariatet

ForUMs lokaler i Storgata 11 er en del av et kontorfellesskap med beslektete organisasjoner, noe som bidrar til et stimulerende arbeidsmiljø.

Sekretariatet besto i 2016 av:

Borghild Tønnessen-Krokan (daglig leder fra oktober 2016, før det senior-rådgiver og fungerende daglig leder april-juli)

Andrew Preston, daglig leder til oktober 2016 (tre måneders permisjon april til juli)

Rolf Vermundsen, kontorleder (fram til desember 2016)

Gunn Johnsen, resepsjonist og assistent (deles med FOKUS 50-50%)

Kristina Frøberg, seniorrådgiver (svangerskapspermisjon fram til mai 2016: 60% fra mai til juli, deretter 100%)

Ingvild H Øgstad, seniorrådgiver og informasjonsansvarlig (ansatt februar 2016)

Arvid Solheim, seniorrådgiver (permisjon fra august 2016)

Kirsten Sandberg Natvig, seniorrådgiver (januar-november 2016)

Gunhild Ørstavik sa i januar 2016 opp sin stilling som hun var i permisjon fra.

I 2016 utførte ForUM sekretariatet i alt 5,5 årsverk.

I tillegg kommer innleide eksterne rådgivere med ca 0,4 årsverk: Mari Gjengedal fra Spire og Aina Østreng fra Caritas har vært leid inn for å lede arbeidet med matsikkerhet, mens Lovise Ribe fra Fian har vært innleid for å bidra med arbeidet i gruppen Norge som Investor.

Arbeidsmiljøet har i 2016 vært preget av høyt arbeidspress som følge av redusert bemanning. Sekretariatet berømmes for stor innsats som har gitt gode resultater også i 2016.

Sykefraværet falt i 2016 tilbake til 1,41%, som er litt under det normale i ForUM (gjennomsnitt de siste 5 årene er 1,86%). Dette anses som svært lavt.

Alle ansatte i ForUM har undertegnet etiske retningslinjer for ansatte og representanter for ForUM. Disse skal være en rettleider for etisk gode beslutninger og god og ansvarlig atferd i arbeid for ForUM.

ForUM tilstreber lavest mulig påvirkninger på det ytre miljø, og et så lavt forbruk som mulig. En sentral del av sekretariatets arbeid er å følge inter-nasjonale prosesser, og flyreiser er derfor ikke til å unngå. Innenlandsreiser skjer primært med kollektive transportmidler.

Tariffavtale

ForUM er medlem av Hovedorganisasjonen Virke, og bundet til tariffavtale gjennom "Landsoverenskomst for virksomheter". Pensjonsavtale med AFP for de ansatte er tegnet i Statens Pensjonskasse.

Det etterstrebes lik rett og mulighet for den enkelte ansatte uavhengig av kjønn, både når det gjelder lønnsnivå og kompetanseheving, permisjons-uttak, individuelt tilpasset arbeidstid og mulighet for hjemmekontor.

Utover bestemmelsene i tariffavtalen har ForUM en framforhandlet lønns-politikk med en egen lønnsplan med regulert opprykk. En egen personal-håndbok gir oversikt over betingelser og ytelser.

ÅRSREGNSKAP FORUM FOR UTVIKLING OG MILJØ 2016

INNTEKTER:	Regnskap 2015	Regnskap 2016
Norad programarbeid	6 100 000	5 500 000
Klima- og miljødepartementet	450 000	480 000
Utenriksdepartementet	319 810	50 000
Norad, Informasjon	738 623	-
Kontingenter	282 500	290 000
Annen støtte	451 710	396 543
Andre inntekter	53 500	73 419
SUM INNTEKTER	8 396 143	6 789 962

KOSTNADER:	Regnskap 2015	Regnskap 2016
NORAD PROGRAMOMRÅDER (GLO)	7 546 794	6 598 788
Norge som investor	2 052 866	1 078 104
Internasjonale prosesser, bærekraftig utvikling	4 501 996	4 494 290
Samstemt utviklingspolitikk	77 944	118 342
Administrasjon	913 988	908 052

INFORMASJON (Norad)	738 623	-
----------------------------	----------------	----------

EGNE AKTIVITETER / STYRE	87 711	110 287
---------------------------------	---------------	----------------

SUM KOSTNADER	8 373 128	6 709 075
----------------------	------------------	------------------

RESULTAT	23 014	80 887
-----------------	---------------	---------------

Balanse Forum for utvikling og miljø 2016

Eiendeler	IB 01.01.2016	UB 31.12.2016
Utestående fordringer	210 273	70 747
Bankinnskudd	3 496 166	3 547 271
Sum eiendeler	3 706 440	3 618 018

Gjeld		
Leverandørgjeld / foretatte trekk	617 653	607 980
Annen kortsiktig gjeld	892 770	733 134
Sum gjeld	1 510 423	1 341 114

Egenkapital		
Annen egenkapital	2 173 002	2 196 017
Årets resultat	23 014	80 887
Sum egenkapital	2 196 017	2 276 904

Sum egenkapital og gjeld	3 706 440	3 618 018
---------------------------------	------------------	------------------

FORUMS MEDLEMMER

- ADRA Norge
 - Amnesty International Norge
 - Atlas-Alliansen
 - Attac
 - Besteforeldrenes Klimaaksjon
 - CARE Norge
 - Caritas Norge
 - Changemaker
 - Digni
 - Fairtrade Norge
 - Fellesrådet for Afrika
 - FIAN Norge
 - FIVAS
 - FN-Sambandet
 - FORUT
 - Framtiden i våre hender
 - Holistisk Forbund
- Internasjonal Kvinneliga for Fred og Frihet
 - KFUK-KFUM Global
 - Kirkens Nødhjelp
 - Kristne Arbeidere
 - Latin-Amerikagruppene i Norge
 - LHL Internasjonal
 - Mellomkirkelig Råd
 - Miljøagentene
 - Naturvernforbundet
 - Nei til Atomvåpen
 - Norges fredslag
 - Norges fredsråd
 - Norsk Folkehjelp
 - Oikos - Økologisk Norge
 - Plan Norge
 - PRESS
- Redd Barna
 - Regnskogfondet
 - SABIMA
 - SAIH
 - Sex og Politikk
 - SLUG (Slett U-landsgjelda)
 - SOS-barnebyer
 - Spire
 - Strømmestiftelsen
 - Støttekomiteen for Vest-Sahara
 - Utviklingsfondet
 - WWF-Norge

Støttemedlemmer:

 - Human-etisk Forbund
 - Norsk Bonde- og Småbrukarlag
 - Stiftelsen Korsvei

Forum for utvikling og miljø er et religiøst og partipolitisk uavhengig nettverk av rundt 50 norske organisasjoner.

Til sammen representerer vi et stort og kunnskapsrikt mangfold innen miljø, utvikling, fred og menneskerettigheter, med en stor del av Norges befolkning som medlemmer.

Vi ønsker å stå sammen for å bruke tyngden, bredden og den samlede kunnskapen til å fremme en rettferdig, fredelig og bærekraftig utvikling i verden.

Sentrale saksområder er FNs bærekraftsmål, klima og finansiering for bærekraftig utvikling. Bærekraftig utvikling innebærer å imøtekomme dagens behov uten å forringe mulighetene for kommende generasjoner til å få dekket sine.

Forum for
utvikling og miljø